

„**Ako želite misu za onog partizana, kojeg ni mi ni župljani ne volimo, ne trebate niti tražiti župnika**“, objasnila je časna sestra novinaru Slavku Mirkoviću iz Slavonskog Broda koji je, kako sam navodi, u povodu 50-te godišnjice smrti njegova **sugrađanina dr.Svetozara Rittiga** (1873.-1961.), želio da se ta značajna obljetnica obilježi misom u crkvi sv.Marka, crkvi i župi u kojoj je 24 godine, od 1917.godine do 1941. godine župnik bio upravo

Svetozar Rittig

t
ig

Dr. Svetozar Rittig, koji je teologiju doktorirao u Beču, spadao je među najuglednije svećenike Katoličke Crkve 20. stoljeća, a o **d 141 svećenika koliko ih je sudjelovalo u NOB-i bez sumnje je bio najpoznatiji**

Pridruživši se partizanskom pokretu pozivao je i druge svećenike da ga slijede: „**Hrvatskom svećenstvu mjesto je uz narod i njegovu oslobodilačku borbu**“

Svećenik Svetozar Rittig bio je priznati povjesničar i poznati političar, tajnik dvojice biskupskih velikana Strossmayera i Bauera. Predavao je crkvenu povijest u Đakovu i Zagrebu.

Blizak idejama biskupa Strossmayera

, utemeljitelja jugoslavenske ideje, ostao im je odan cijelog života zalažući se vatreno za **južnoslavensko ujedinjenje i bratstvo hrvatskoga i srpskoga naroda**

. Još i danas odzvanjaju njegove riječi izgovorene na Drugom zasjedanju ZAVNOH-a u Plaškom 12.10.1943.godine:

„**A za sve to hvala vama dragi naši komunisti. Jer vi ste dali najveće žrtve i ostvarili ono za čim su težili najveći sinovi hrvatskoga i srpskoga naroda..... Malobrojni i nenaoružani u početku svoje borbe Vi ste se neviđenim elanom odhvali dušmaninu, obranili rođenu grudu, spasili čast i obraz svoga naroda. To je najveća slava našeg naroda za ovih 1300 godina što smo ovdje**“.

U Zagrebu je oformio intelektualni krug koji se okupljao na njegovoj adresi u Nazorovoj 59. gdje je živio sve do svoje smrti. Usput, ta vila će postati poznata i po tome što će se u nju po njegovoj smrti useliti obitelj Tuđman, a još poznatija po činjenici da će biti otkupljena početkom devedesetih za mizeran novac po zakonu koji je vrijedio specijalno za tu priliku, **što mnogi**

**smatraju početkom hrvatskog moralnog, ekonomskog i ljudskog posrtanja u
demokratskoj Hrvatskoj**

Okupivši prijatelje i intelektualce napravio je i mnoge velike stvari kako za Katoličku Crkvu, tako i za zajednicu. Zahvaljujući prijateljevanju sa poznatim kiparom **Ivanom Meštrovićem** i slikarom

Jozom Kljakovićem

, umjetnicima svjetskog glasa, umjetnički je potpuno preporodio i oplemenio crkvu sv.Marka, onu istu u kojoj mu nisu ni misu željeli održati kako svjedoči novinar Mirković. Sebe je davao i u mnogim oblastima, od uređivanja

Katoličkog lista

do osnivanja

Staroslavenskog Instituta

čiji je ravnatelj bio sve do svoje smrti.

Nakon što je umro taj Institut je nosio njegovo ime u cijelom socijalističkom razdoblju, da bi dolaskom

„
demokracije

“

njegovo ime bilo izbrisano 1997. godine

Član JAZU postao je 1947. godine, a od 1946. do 1954. godine obnašao je dužnost ministra u Vladi Narodne Republike Hrvatske.

O ugledu koji je uživao svjedoči i činjenica da ga je Skupština Grada Zagreba sa 28 glasova od 34 vijećnika izabrala, između 7 kandidata koje je predložio biskup Bauer, za župnika župe Sv.Marka. Upravo će tu na sjednici Gradskog vijeća održati jedan od svojih poznatijih govora 28.9.1929. godine, govor koji mnogi smatraju proročanskim.

„Zato sav rad dr.Pavelića i njegovih drugova ne izvire iz genija hrvatskog naroda, ne izvire iz njegove kulturne tradicije i političkih interesa, nego iz službe tuđinskoj misiji, tuđinskoj politici. Zar nije zločin igrati se sudbinom Dalmacije u kojoj se rodila hrvatska državna misao? Nema gospodo Hrvatske bez Dalmacije! Nema ni Jugoslavije bez Dalmacije! “

Ovim proročanskim govorom dr. Svetozar Rittig kao da je 12 godina prije najavio izdaju koju je počinila Ustaška Država NDH na čelu sa Poglavnikom Antom Pavelićem potpisavši Rimske ugovore kojima je Dalmacija prepuštena Italiji.

Taj veliki erudita svoj će govor završiti riječima koje će obilježiti i samoga Josipa Broza i na neki način postati njegov znamen.

„Mi poštujemo veliku talijansku kulturu, mi smo narod miroljubiv i NE TRAŽIMO TUĐE, ALI NE DAJEMO NI SVOJE “.

Te riječi Svetozara Rittiga izrečene u Plaškom prije 76 godina 12.10.1943. godine, inspirirale su Josipa Broza, koji će kasnije u čuvenom govoru održanom na Visu 1944.godine, stilski preoblikovati i pretvoriti u parolu koja će mobilizirati narod i simbolički u potpunosti obilježiti Josipa Broza

TUĐE NEĆEMO, SVOJE NEDAMO!

S obzirom na sramotnu činjenicu za koga se sve po našim Crkvama održavaju mise zadušnice, nedavno i u samoj crkvi sv.Marka za ustaške pukovnike i generale njih 35 pojedinačno nabrojanih, kome se sve po Kaptolskim dvoranama promoviraju knjige, čiji se lažni filmovi o Jasenovcu tu na Kaptolu prikazuju, naš mirni kršćanski narod kao da čeka izbavitelja, onoga koji će o tome prvi progovoriti iz redova same Katoličke Crkve, te poput kanonika Svetozara Ritera vrisnuti i reći pa makar i ponovivši njegove riječi iz četrdeset i treće, tako aktualne i danas:

„Mi svećenici smo uvijek bili narodni ljudi. Nažalost u posljednje vrijeme mnogi su naročito mladi svećenici zaboravili na onu svoju narodnu i kršćansku dužnost. Ovo što su mlađi svećenici sada učinili jeste izdaja narodnih ideala. To je peta kolona koja je izdala osjećaje svoga naroda.“

Ploče, 10.10.2019.

VEDRAN SRŠEN